

Pagalba vaikams, turintiems raidos sutrikimų, ir jų šeimoms

2020 m. vasario 14 d.

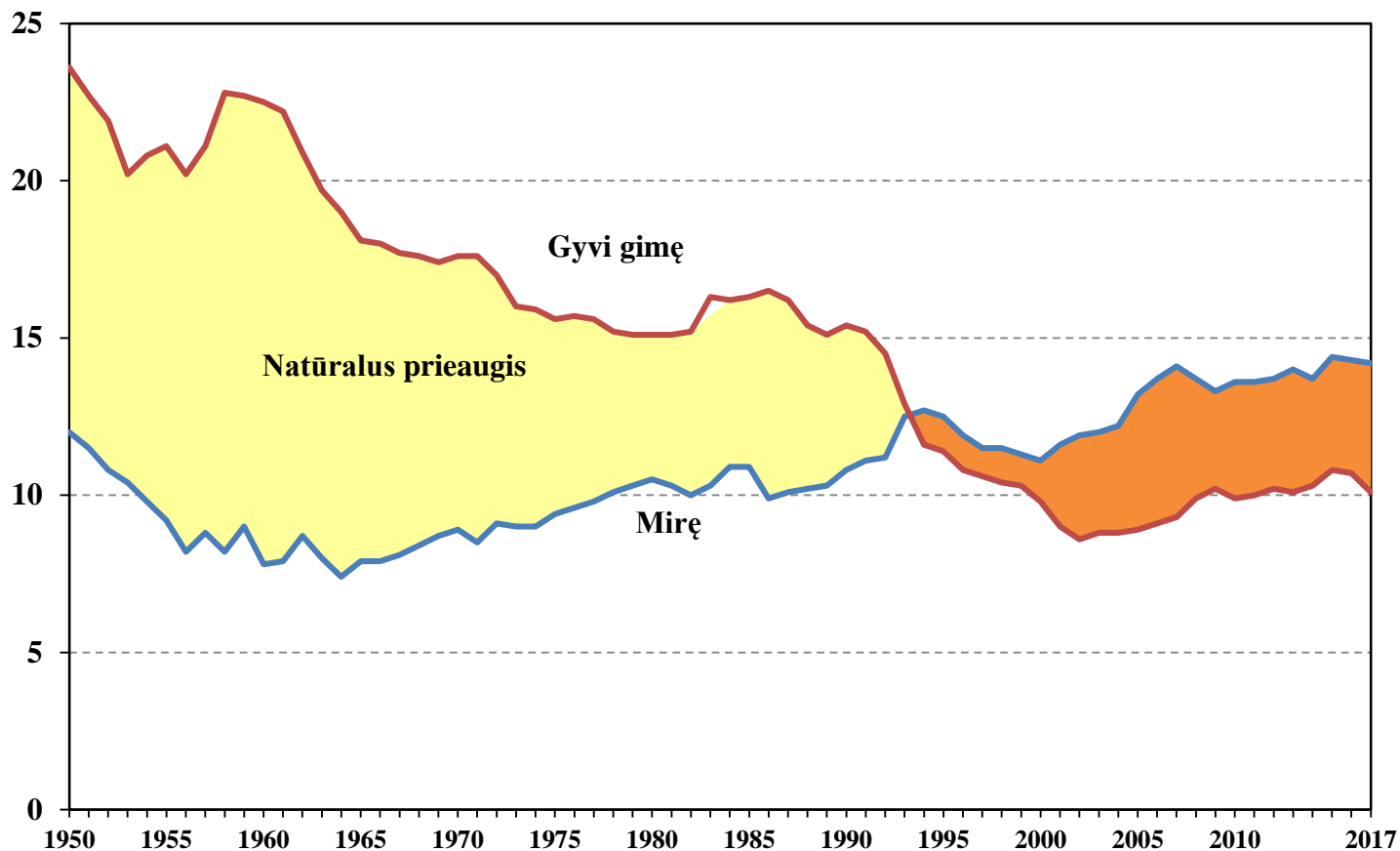
Anželika Balčiūnienė
Sveikatos apsaugos ministerijos Specializuotos sveikatos
priežiūros skyriaus patarėja

Pranešimo turinys

- Kai kurie vaikų sveikatos statistikos rodikliai
- Profilaktinis vaikų sveikatos tikrinimas, ankstyvosios diagnostikos stiprinimas
- Vaikų raidos sutrikimų ankstyvoji rehabilitacija

Kai kurie vaikų sveikatos statistikos rodikliai

Nuo 1994 m. natūralus gyventojų prieaugis yra neigiamas

Vaikų skaičiaus Lietuvoje dinamika

- ✓ 2013 m. pradžioje Lietuvoje buvo 2,972,000 gyventojų, iš kurių **543,8** tūkst. – vaikai
(18,3 proc.)
- ✓ 2018 m. pradžioje Lietuvoje buvo 2,808,901 gyventojų, iš kurių **503,0** tūkst. – vaikai
(17,9 proc.)

Gimusių Lietuvoje vaikų skaičius

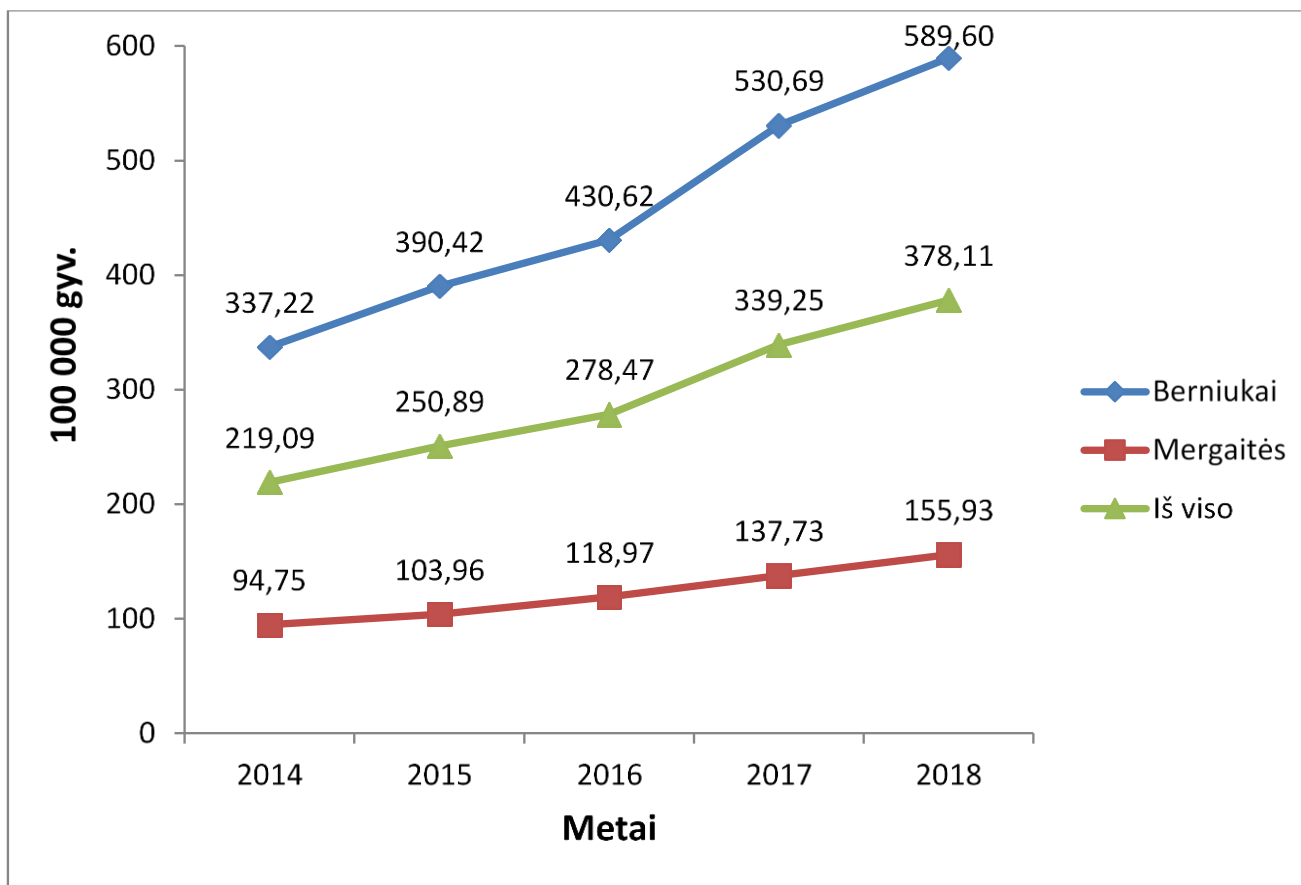

2016 m. – **30 623** vaikai

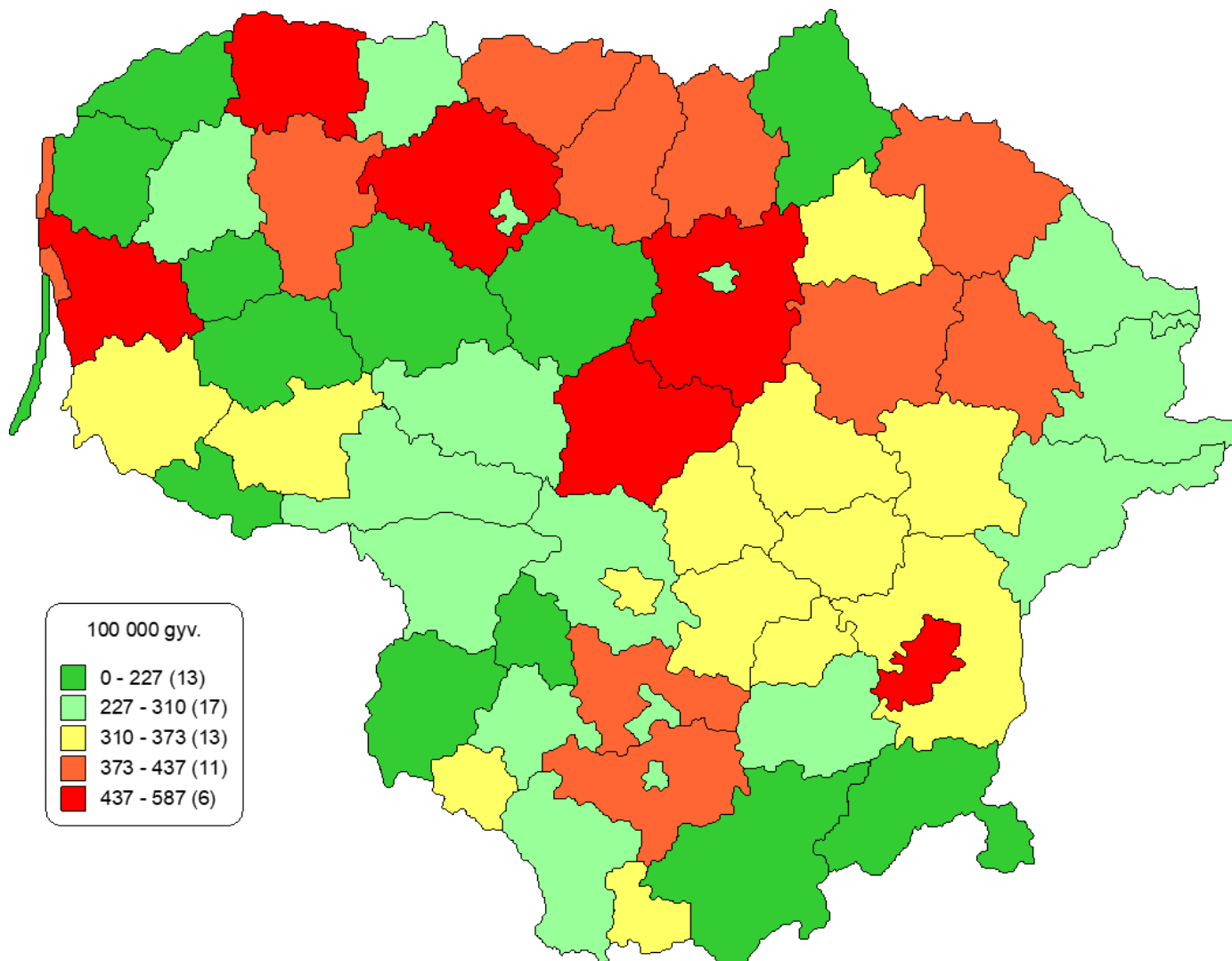
2017 m. – **28 696** vaikai

2018 m. – **28 149** vaikai

Vaikų (0–17 m.) ligotumas įvairiapusiais raidos sutrikimais (F84) Lietuvoje 2014–2018 m. pagal lytį (100 000 gyv.)

Vaikų (0–17 m.) ligotumas įvairiapusiais raidos sutrikimais (F84) Lietuvoje 2018 m. pagal savivaldybes (100 000 gyv.)

**Profilaktinis vaikų sveikatos
tikrinimas, ankstyvosios diagnostikos
stiprinimas**

Vaiko (paciento) teisės į sveikatos priežiūrą užtikrinimas

- ✓ Lietuvoje pacientai turi teisę pasirinkti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir gydytoją
(šeimos gydytoją arba vaikų ligų gydytoją)
- ✓ Tėvų pareiga prirašyti vaiką prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir gydytojo

Vaiko sveikata profilaktiškai turi būti patikrinta kasmet

Nemokamai profilaktiškai vaikų sveikata tikrinama pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintą **Vaikų ir pilnamečių mokinių, ugdomų pagal bendrojo ugdymo programas, sveikatos tikrinimo tvarką**

*LR sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 23 d.
įsakymas Nr. V-383*

Visuotinis vaikų psichomotorinės raidos tikrinimas

Nuo 2015-11-01 pradėtas ankstyvojo amžiaus vaikų (nuo 3 mėn. iki 4 metų) **psichomotorinės raidos** visuotinis tikrinimas:

– šeimos ar vaikų ligų gydytojas **įvertina** bendrąją motoriką, smulkiąją motoriką, pažinimą, kalbos supratimą, kalbos išraišką, savitvarką, socialinę emocinę raidą

– **užpildomas** vaiko psichomotorinės raidos vertinimo lapas

– nustatčius raidos sutrikimo riziką, **numatomas išsamesnis raidos vertinimas**

LR sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. V-383

Vaikų raidos sutrikimų ankstyvoji reabilitacija (VRSAR)

Vaikų raidos sutrikimų ankstyvoji rehabilitacija (VRSAR)

Specialistų komandos teikiamos paslaugos, užtikrinančios:

- ✓ ankstyvą vaikų raidos sutrikimų nustatymą
- ✓ ankstyvą kompleksinę pagalbą raidos sutrikimų ar jų rizikos veiksnių turintiems vaikams, jų tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą

VRSAR paslaugų teikimo forma:

- ✓ **Ambulatorinės** (VRSAR gydytojo konsultacija, išplėstinė specialistų komandos konsultacija ir (ar) dienos stacionaro)
- ✓ **Stacionarinės**

Pacientų siuntimo VRSAR paslaugoms gauti tvarka

Šeimos gydytojas, vaikų ligų gydytojas arba kiti gydytojai specialistai, patikrinę vaiko psichomotorinę raidą **ir (ar) nustatę raidos sutrikimo riziką**, siunčia pacientą VRSAR paslaugas teikiančio gydytojo konsultacijos

VRSAR paslaugas teikiantis gydytojas, esant indikacijų, siunčia pacientus **išplėstinės VRSAR specialistų komandos konsultacijos** arba **dienos stacionaro ar stacionarinių VRSAR paslaugų** gauti

VRSAR specialistų komandą sudaro

VRSAR paslaugas
teikiantis gydytojas

medicinos psichologas

logoterapeutas

kineziterapeutas

ergoterapeutas
(teikiant stacionarines
paslaugas)

slaugytojas

socialinis darbuotojas

Kartu komandoje gali
dirbti:

teikiant ambulatorines
paslaugas –
**ergoterapeutas ir (ar)
specialusis pedagogas**

teikiant stacionarines
paslaugas – **meno
terapeutas ir (ar)
specialusis pedagogas**

Išplėstinės VRSAR specialistų komandos konsultacija

- ✓ Bendra specialistų komandos **konsultacija**, vidutinė trukmė – 1 val.
- ✓ Ne mažiau kaip 2 specialistų pagal skirtingus **diagnostikos** ir (ar) **gydymo** metodus teikiama paslauga, vidutinė trukmė – 2 val.
- ✓ Įvairių specialistų **komandos pasitarimas**, vidutinė trukmė – 1 val.
- ✓ Bendra specialistų komandos **konsultacija** paciento **gyvenamojoje vietoje** prireikus įvertinti vaiko gyvenamąją aplinką, jos pritaikymą, vaiko šeimos emocinę būklę.

VRSAR dienos stacionaro paslaugų teikimo tvarka

Vaiko raidos A profilio paslaugos:

- ✓ per vieną dieną turi būti suteiktos **ne mažiau kaip dviejų specialistų** paslaugos pagal skirtingus diagnostikos ir (ar) gydymo metodus
- ✓ paslaugos trukmė – ne mažiau kaip 2 val.

Vaiko raidos B profilio paslaugos:

- ✓ per vieną dieną turi būti suteiktos **ne mažiau kaip trijų specialistų** paslaugos pagal skirtingus diagnostikos ir (ar) gydymo metodus
- ✓ paslaugos trukmė – ne mažiau kaip 3 val.

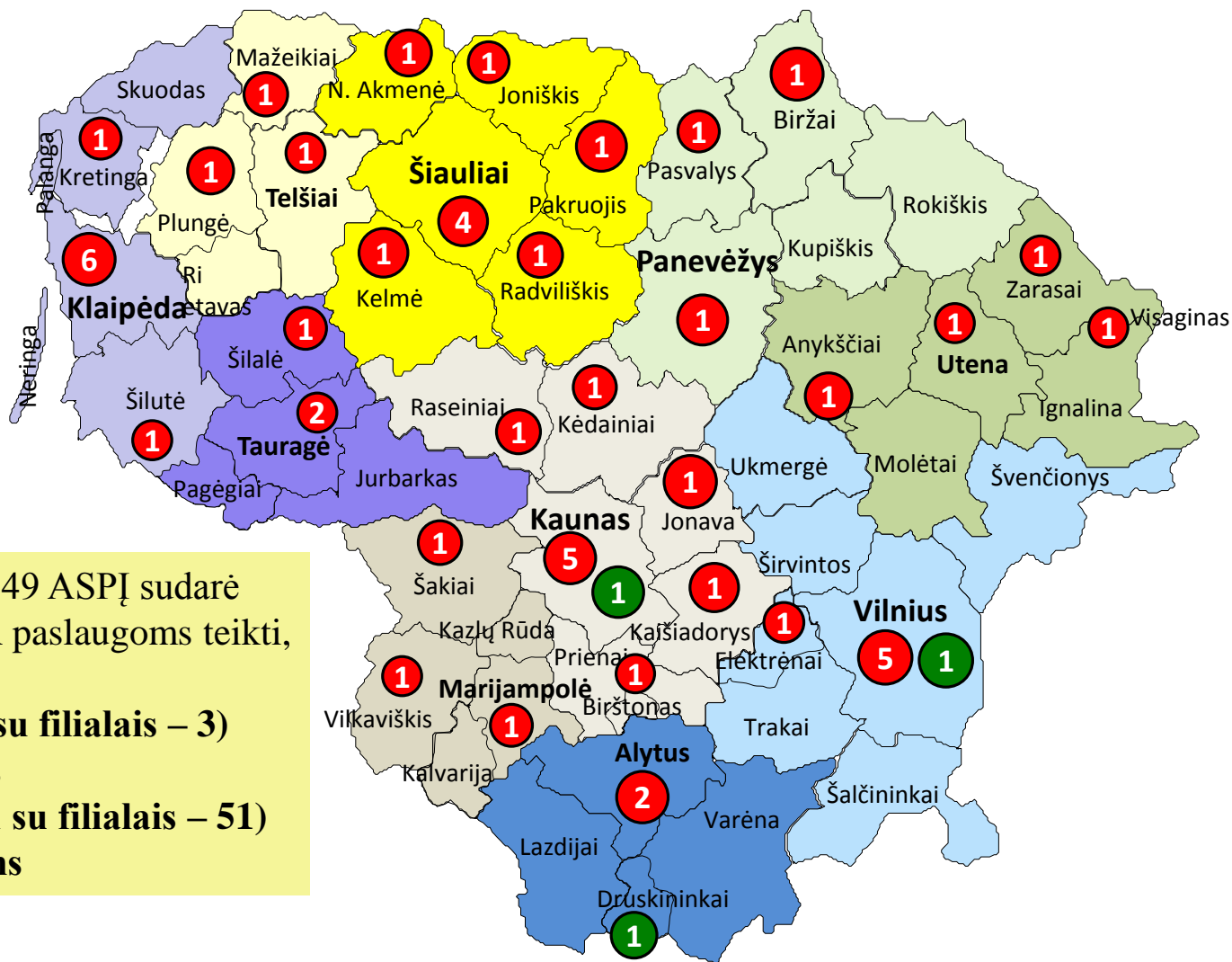
VRSAR stacionaro paslaugų teikimo tvarka

- ✓ Siunčiami pacientai, turintys kompleksinių raidos sutrikimų, kurių eigą sunkina gretutiniai psichikos, regos, klausos, fizinės raidos ir kiti sutrikimai arba kai gydant ambulatoriškai nepasiekama laukiamų rezultatų
- ✓ Pacientui per vieną dieną ne mažiau kaip **keturi specialistai** turi suteikti paslaugas pagal skirtingus diagnostikos ir (ar) gydymo metodus
- ✓ Kiekvienas specialistas pacientui turi skirti **ne mažiau kaip 1 val.** per dieną

2015 – 2018 m. PSDF biudžeto lėšomis suteiktos VRSAR paslaugos

Paslaugos pavadinimas	2015 m.		2016 m.		2017 m.		2018 m.	
	Paslaugų skaičius	PSDF biudžeto lėšos (Eur)	Paslaugų skaičius	PSDF biudžeto lėšos (Eur)	Paslaugų skaičius	PSDF biudžeto lėšos (Eur)	Paslaugų skaičius	PSDF biudžeto lėšos (Eur)
Ambulator.	171 054	3 036 209	171 086	3 147 894	179 862	3 470 344	175 292	6 228 765
Stacionarinės	574	950 735	926	1 578 693	1 380	2 355 145	1 119	2 239 414
VISO	171 628	3 986 944	172 012	4 726 587	181 242	5 825 489	176 411	8 468 179

ASPI (ir jų filialai), 2018 m. sudariusios sutartis su TLK dėl vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugų teikimo

Iš viso 2018 m. 49 ASPI sudarė sutartis VRSAR paslaugoms teikti, iš jų:
2 ASPI (kartu su filialais – 3) stacionarinėms
49 ASPI (kartu su filialais – 51) ambulatorinėms

 ASPI, sudariusios sutartis dėl ambulatorinių paslaugų

 ASPI, sudariusios sutartis dėl stacionariųjų paslaugų

Bazinis paslaugų šeimai paketas nustato

- ✓ VRSAR gydytojo konsultacija turi būti užtikrinta per 30 d.
- ✓ Savivaldybėje rekomenduojama minimali norma:
 - ne mažiau kaip 1 VRSAR paslaugas teikianti įstaiga, per metus aptarnaujanti ne mažiau kaip 100 vaikų iki 7 metų
 - arba transporto organizavimo paslauga per Socialinių paslaugų katalogą

LR Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimas Nr. 618 „Dėl Bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“

Pagalbos vaikams, kuriems diagnozuotas autizmas ar kitas raidos sutrikimas, 2019-2020 m. veiksmų planas

- ✓ Ankstyvosios diagnostikos stiprinimas
- ✓ Kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimas
- ✓ Specialistų apmokymas ir (ar) tobulinamas
- ✓ Tėvų apmokymo ir psichologinės pagalbos tėvams prieinamumo stiprinimas

LR sveikatos apsaugos ministro, LR švietimo, mokslo ir sporto ministro, LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas Nr. V-499/V-487/A1-225

Dėkoju

Organizatoriams – kad suteikė galimybę

Dalyviams – kad aktyviai klausėsi

Visiems kartu – kad paskyrėme savo laiką mūsų vaikams

Vieningi ir neabejingi!